

ПРЕПОДАВАНЕ НА ИВАН ВАЗОВ В СРЪБСКОЕЗИЧНА СРЕДА

Албена Иванова

Културните взаимоотношения и контакти между българите и сърбите са дълготрайни по силата на сходните исторически обстоятелства, в които двата народа общуват помежду си и формират свои собствени образи и представи един за друг, основаващи се на измеренията и съдържанието на общославянската взаимност и произтичащи от конкретните геополитически ситуации в превратната съдба на югоизточноевропейския регион на южните славяни. Обширната тема за възприятието на образа на Съседа в българския литературен живот присъства, обединявайки художествените превъплъщения на различни по време и същност периоди на обща българо-сръбска историческа събитийност, пресъздадени под формата на забележителни за изследователя и читателя литературни страници в огромното по обем и широкообхватно по замисъл, тематика и проблематика творчество на Иван Вазов.

Съвременната на Вазов българо-сръбска история е реалистично олитературена съобразно спецификата на светлосенките, хвърляни от разноречиви фактори в живота на двата народа: устойчивото обществено възприятие и усвояване на славянската идея и взаимно създаденото лъчезарно славянофилско светоусещане в представите един за друг като славяни и неразлъчен дял от огромното славянско море, и мрачното им засенчване от братоубийствената Сръбско-българска война (1885 г.).

Търсенето на литературното изобразяване на сърбите и други южни славяни (черногорци, босненци и херцеговци) у Вазов в моите изследователски проучвания беше продиктувано от чисто практическа необходимост по време на мои лекции по българска литература в южнославянски контекст в качеството ми на гост-преподавател в Северно Косово в Катедрата по сръбски език и сръбска литература във Философския факултет на Университета в Косовска Митровица (2006 г.) и в Учителския факултет в Лепосавич (2009 г.) към същия университет. Покани за работата ми като лектор получих от декана на Философския факултет професор Драги Маликович и декана на Учителския факултет професор Радивое Кулич.

Работата ми със сръбски студенти в Косово – зона на етнически и военнополитически конфликти – активира интереса ми към акцента на сръбската тема в творчеството на Вазов. Чрез подбрани за целите на преподаването ми примери и взаимно поддържане на активен интерес към проблематиката: сръбски теми в българската литература чрез лекционни форми, разговори, поставяни от студентите въпроси и отговори от моя страна, учащите се в двете специалности